

LBRIS

We know
books

Arhimandrit
VASILIOS BACOIANIS

MĂ CALCI PE NERVI!

*Despre mânie și
cum să o biruim*

Traducere din limba greacă
Andreea Macra

EDITURA DE SUFLET
EKDOSEIS THAVOR
București

Cuprins

Prolog..... 7

PARTEA I

1. Marea poruncă 11

2. Bunul Samarinean 15

3. „Din copilărie...” 17

PARTEA A II-A

1. Mânia lui Adam 21

2. Folosirea cea dreaptă a mâniei..... 23

3. Folosirea rea a mâniei 25

4. „În gheena focului” 31

PARTEA A III-A

1. Mânia: o nebunie trecătoare 33

2. Te vei mânia și tu? 35

3. Cum se biruiește mânia?..... 41

4. Mai presus chiar și decât un general
de oaste 45

PARTEA A IV-A

1. „Of! Ești insuportabil!” 49

2. „Eu sunt problema?” 53

3. Dacă te smerești..... 55

4. „A reacționat statuia?” 57

5. Vulcanul...! 61

1. Dificultăți chiar și cu Hristos... 65
2. „Ești binecuvântat” 69
3. Adu-ți aminte de mucenici..... 73

Comenzi:
www.librariasophia.ro

Difuzare:
SUPERGRAPH
Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3,
031216, București
Tel.: 021-320.61.19; fax: 021-319.10.84
e-mail: contact@supergraph.ro
www.librariasophia.ro
www.sophia.ro

Vă așteptăm la
LIBRĂRIA SOPHIA
str. Bibescu Vodă nr. 19,
040151, București, sector 4
(lângă Facultatea de Teologie)
tel. 021-336.10.00; 0722.266.618
www.librariasophia.ro

1

Marea poruncă

Domnul a zis: „Să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți” (*Matei* 22, 36-40). Oare împlinim noi această poruncă? Și totuși, Domnul stăruie! Evreii aveau în toată Palestina un singur templu, în Ierusalim. Să ne închipuim că și în Grecia ar exista o singură biserică, în Atena. Iar tu pornești din Alexandroupoli, ca să duci darul tău la altarul bisericii. Ajungând la ușă, îți aduci aminte că un semen de-al tău, poate tocmai din orașul din care ai pornit, are ceva împotriva ta.

Este porunca Domnului să lași darul tău la ușa bisericii, să te întorci la Alexandroupoli, să-l cauți pe fratele tău, să te împaci cu el, și abia apoi să revii la altar și să aduci darul tău Domnului (v. *Matei* 5, 23-24).

„Minunați-vă de bunătatea lui Dumnezeu, minunați-vă de marea și nemăsurata Sa iubire de oameni. El nu a spus: «Adu-ți mai întâi darul, și apoi caută-l pe fratele tău», ci a zis: «Chiar dacă jertfa a început deja, lasă darul tău înaintea altarului, mergi, caută-l pe fratele tău, împacă-te cu el, și abia apoi Îmi vei aduce darul!»

El disprețuiește cinstea și darul pe care îl aduci, în fața dragostei de aproapele. Ca să arate că iubirea ta față de aproapele este cea mai mare jertfă pentru El; iar fără aceasta nu primește nici darul ce îl oferi.”¹ Fără împăcare², nu primește nici măcar mucenicia!

Preotul Saprichie, în ceasul în care pătimea pentru Hristos, a refuzat să-l ierte pe prietenul său, Nichifor, și

¹ Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilia a XVI-a la Evanghelia după Matei*, P.G. 57: 250-251.

² *Ibidem*: „«Până la apusul soarelui să fii împăcat cu fratele tău» (Efeseni 4, 26). Căci noaptea, când vei rămâne singur, diavolul va profita de întuneric, îți va întuneca mintea și va aprinde și mai mult patima mâniei tale împotriva fratelui.”

Domnul nu a primit mucenicia lui.¹ Sfântul Apostol Pavel spune: „Ci în toate înfățișându-ne pe noi înșine ca slujitori ai lui Dumnezeu (...) în îndelungă-răbdare, în bunătate, în Duhul Sfânt, în dragoste nefățarnică” (II Corinteni 6, 6).

¹ *Marele Sinaxar al Bisericii Ortodoxe*, vol. II, ediția a V-a, Atena, 1985, pp. 254-255.

Soțul a spus:

– Căsătoria este asemenea a două fiare ținute într-o colivie.

Dar acolo unde domnesc compătimirea și dragostea, chiar și cele sălbatice se îmblânzesc, iar cei doi pot viețui în pace și în armonie.

Iar soția a răspuns:

– Căsnicia este atunci când fiecare se pleacă cu blândețe spre celălalt, mângâindu-l.

2

Bunul Samarinean

„Omul lăuntric este în întregime o rană; oricâte pansamente i-ai pune, rana nu se închide niciodată.” Nu se vede din afară că cele dinăuntru sunt sângerânde, dar rana există și îl chinuie pe om în ascuns. De aceea, fiecare om are nevoie de compătimire – cu atât mai mult păcătosul, care suferă rană peste rană, adică păcatul însuși.

Creștini fiind, se cuvine să ne purtăm cu semenii noștri răniți și zdrobiți asemenea samarineanului milostiv, care a oblojit rănile celui căzut în mâinile ucigașe ale tâlharilor (v. *Luca* 10, 34-36). „Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv” (*Luca* 6, 36).

„Când vezi un om bolnav, cu trupul sau cu sufletul, și îl sprijini, ești

socotit martir al lui Hristos, căci și Hristos a pățimit pentru păcătoși.”¹

„Nu urî, deci, pe păcătos, fiindcă toți suntem păcătoși. Dacă disprețuiești pe păcătos, dovedești că ești de asemenea păcătos, pentru că îți lipsește iubirea. Cu toate acestea, Dumnezeu nu te disprețuiește, nici nu te leapădă. Urmează și tu, pe cât îți este cu putință, milostivirea Lui. Fii propovăduitor al bunătății Sale. Fii și tu îndurător cu fratele tău, câștigând, prin această mică milă a ta, marea milă a Domnului!”²

Virtutea noastră nu se vede atunci când suntem laudați, cinstiți sau slăviți, ci atunci când suntem ocărăți, batjocoriți, defăimați și, cu toate acestea, noi ne rugăm și cerem binecuvântare pentru cei ce ne fac rău.

¹ Avva Isaac Sirul, *Cuvinte despre nevoință*, „Cuvântul 58”, Editura Bunavestire, Bacău, 1997, p. 269.

² Sfântul Isaac Sirul, în *Everghetinos*, vol. II, Pricina 41, III, Editura Egumenița, Galați, Editura Cartea Ortodoxă, Alexandria, 2009, p. 432.

3

„Din copilărie...”

„Dacă te vor întreba: «De unde ești?», se cuvine să răspunzi: «Din anii copilăriei mele.»”¹

Sfântul Ioan Scărarul: „Caracterul nostru se «zidește» potrivit cu educația, creșterea și preocupările pe care le-am avut încă din pruncia noastră și mai departe. «Toate acestea au un rost în nevoința noastră duhovnicească: unele ne ușurează povara, iar altele ne-o fac mai grea.»”²

Să luăm un exemplu: doi frați au moștenit fiecare câte un ogor de la tatăl lor. Unul a primit un pământ sterp,

¹ Prof. Meropi Spyropoulou.

² Sfântul Ioan Scărarul, *Scara*, „Cuvântul 26, §22”, trad. de Pr. prof. Dumitru Stăniloae, IBMBOR, București, 2007.

celălalt, un pământ roditor. Amândoi au semănat grâu. Chiar dacă cel dintâi, cu pământul sterp, a scos puțin grâu, tot este mai vrednic de laudă decât celălalt, care a primit ogorul mănos; căci primul a trudit mai mult: a scos pietrele, a afânat pământul, și abia apoi a semănat.

La fel stau lucrurile și cu lupta duhovnicească: fiecare se nevoiește în ogorul său lăuntric, cu propriul „pământ”, cu propriile neputințe. De pildă, unul se mânie și ține în el supărarea; altul, de cum se mânie, uită degrabă.

Cel dintâi are parte de o luptă mai grea pentru a trăi în pace cu semenii, și de aceea va primi plată mai mare, căci Dumnezeu răsplătește pe fiecare după cât a ostenit, „fiecare după osteneala lui” (v. *I Corinteni* 3, 8).

Sfântul Paisie Aghioritul spunea: „Să nu ne lăudăm dacă avem virtuți și să nu deznădăjduim dacă avem patimi și neputințe. Fiindcă Bunul Dumnezeu va ține seama de lupta fiecăruia împotriva propriilor patimi.”

„Cel care te scoate din sărite poate că duce un război tainic, străduin-

du-se să se stăpânească, fără a reuși uneori, iar Dumnezeu să-l răsplătească pentru aceasta mai mult decât pe tine, care nu te nevoiești să rabzi neputințele lui.”

În Ziua Judecății vom avea parte de multe surprize...

În Asia Mică, puțin înainte de anul 1922, turcii au purces la „strângerea copiilor” greci.

O familie, ca să nu fie găsită din cauza plânsetelor băiețelului, îl adormeau dându-i rachiu. Astfel s-a născut în el patima băuturii.

Ajungând la vârsta maturității, a venit în Grecia și s-a făcut monah, asumându-și drept canon ca în fiecare zi să bea cu un pahar mai puțin. După un an, din douăzeci de pahare a ajuns la nouăsprezece.

După mai mulți ani, a ajuns să bea doar două-trei pahare pe zi, dar și acestea îi erau de ajuns ca să se îmbete, spre sminteala închinătorilor și a fraților monahi, care nu cunoșteau trecutul lui. Iar când și-a sfârșit viața, Dumnezeu a trimis pe îngerii Săi să-i primească sufletul.

1

Mânia lui Adam

„Din fire există în noi mânia împotriva șarpelui.”¹ Adică și Adam, fiind în Rai, avea în el „patima” mâniei – însă ca dar de la Dumnezeu, spre mântuirea lui, pentru supraviețuirea sa duhovnicească: să se mânie împotriva celui viclean și să-l biruiască. Însă el nu s-a mâniat, nu s-a „înfuriat” pentru a birui ispita, ci a fost învins de ea; și astfel a căzut din cer pe pământ. Căzând, instinctele și patimile curate, pe care Dumnezeu le-a sădit în om, și-au schimbat „direcția”, s-au pervertit. Deși au fost dăruite pentru supraviețuirea lui (trupească și du-

¹ Sfântul Ioan Scărarul, *Scara*, „Cuvântul 26, §41”, trad. de Pr. prof. Dumitru Stăniloae, București, IBMBOR, 2007.